

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben s a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társ szerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérváry Dezso agyvédek.	Előfizetési árak: Égész evre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	----------------------------------	---	---	---

Tűzoltóság újraszervezése

úgy látszik még sincsen véglegesen megoldva. A legutóbbi nagy közgyűlésen, amikor a közkölséget olyan bőven szavazta meg a törvényhatósági bizottság, a tűzoltóság szervezését is nyélbe ütötték.

Ez a szervezés hirtelen, szinte meglepetésszerűen került szőnyegre, a tűzoltóság kérdése, és amit a bizottságok gyakran, sokszor, éveken át tárgyaltak és nem tudtak megvalósítani, mert nem tudták megtalálni a szervezés mikéntjét és a költségek fedezetét. Nehéz probléma volt a kérdés. Nem volt egy könnyű a megoldása. A tűzoltóságot nem volt szabad abban az elhanyagolt stádiumában hagyni. Viszont fontolóra kellett venni a város teherviselési képességét is, nehogy a tűzrendészet egymagában nagy összeget kössön le.

Sok előtanulmányt végeztek ebben a dologban. Mert például arról is kellett gondoskodni, hogy miként, hogyan szerezzék be a tűzoltáshoz szükséges vízmennyiséget. Hiszen közismert, hogy milyen nagy minálunk a vízhiány. Már pedig víz nélkül még a legjobban szervezett tűzoltóság is tehetetlenül áll a romboló elemmel szemben. Másrészt van a városnak egy előtanulmánya arról is, hogy a tűzoltóság költségeit miként, hogyan, honnan, miből fedezzék. Volt egy terv, amely szerint a hozzájárulás lakrészenként volna fokozatos emelkedéssel kivetendő oly módon, hogy minél nagyobb a lakrész, annál nagyobbra emelkednék progresszív a hozzájárulás is. Voltak, akik úgy vélték, hogy a költségekhez a helyben működő biztosítási társaságoknak is hozzá kellene járulniuk, abból a helyes felfogásból kiindulva, hogy hiszen első sorban ezeknek a társaságoknak az érdekeit védi a jól működő tűzoltóság.

Jött azonban az új éra, amely mindenáron eredményeket akart elérni. Eredményeket, ha mindjárt a föld alól is.

Igy történt aztán, hogy az összes, nagy fáradsággal összegyűjtött anyagot sutba dobva, egész új alapon, egyetlen bizottsági ülésen végezve a nagy kérdéssel, kész anyagot vitt a közgyűlés elé. Igaz,

hogy ez az anyag még nagyon nyers volt és igaz az is, hogy az az óhaj, amely mindenkiben megnyilvánult, hogy a tűzoltóság szervezésével a köztisztaság kérdése is rendeztesék, szintén nem valósult meg, de legalább eredményre mutathattak:

Rendezték az évek óta húzóódó kérdést.

Csak hogy meg kell aztán nézni az érem másik oldalát is.

A bizottság, amely azt az ügyet tárgyalásra előkészítette, egyáltalán nem számolt semmivel. Kérelt egy csomó új állást, megterhelte a nyugdíjalapot. Átalakított egy szabályrendeletet, új, tete- mes, évenként visszatérő költséget állított be, megbontott egy kötött szerződést. És tette az a bizottság mindezt anélkül, hogy kivácsi lett volna arra, hogy mit is szól ehhez a jogügyi, a gazdasági, pénzügyi és nyugdíjügyi bizottság.

Pedig hát ennek a négy, a közigazgatás legfontosabb bizottságának kellett volna, hogy legyen hozzá szava. Meg kellett volna ezt a kérdést arról a négy oldaláról is világitani.

De hát mindezt szükségtelennek tartották és egyszerűen, nagyszerű huszár- vágással egyetlen ülésen elcsinálták a dolgot.

És most nagyon is kétséges, hogy vajjon meglesz-e az újraszervezés és hogy vajjon nem hátráltatta-e a végleges rendezést ez a fene nagy sietség? Nevezetesen éppen a fent felhozott indokoknál fogva megfélebbzték a közgyűlés határozatát.

Ennek a felebezésnek egy haszna mindenestre van. Az, hogy a tűzoltóság költsége a jövő évi költségelőirányzatba nem kerül bele.

Hát haszonnak ez is haszon, csak nagyon kétes értékű.

Halottak napján

amikor mindenkinek, akinek halottja van, odakünt a temetőben, megszállja szívé a kegyeletes érzés és kizarándokol a temetőbe, hogy elközhözött szeretteiről, kedveseiről kegyeletesen megemlékezék és emléküknék egy-egy virágkoszorúval hódoljon, a szanatórium egyesület helyi képviselői, megbízottai kéressel fordulnak a meghihletett szívű emberekhez.

A borongós őszi estén, odakünt a temetőben a sirlámpák misztikus fényében megvilágítva járkák a sirokat, hogy adományt gyűjtsenek a halottaikat gyászoló, szomorú lelkű, kegyeletes emberektől.

Adományokat gyűjtsenek a legnemesebb, a leghumánusabb célra. Nem alamizsnát, nem könyöradományokat, hanem emberlekek megmentésére, szenvedő embereknek a szenvedéstől való megváltására.

Magyarországon — sajnos — a tudóvész rettenetes pusztítást visz véghez. Az újságokból, a statisztikai kimutatásokból csak azt látjuk, hogy hónapoként hány emberéletet ragad el a rettenetes kór, hány családot fosztott meg a kenyérkeresetétől, hány gyermek vesztette el szerető, gondos édes anyját és hány szülő karjaiból ragadta ki a tudóvész folytán a halál a gyermekét. Látjuk azt is, hogy mennyi betegnek jutott hely a szanatóriumokban.

Azt azonban nem tudjuk, hogy milyen rengeteg sok ember hurcolja magában a bajt, a gyilkos kórt, anélkül, hogy módjában állana magát gyógykezeltetni, anélkül, hogy megnyílne előtte egy gyógyító háznak a kapuja. Látjuk itt, minálunk Baján is, hogy fiatal gyermekek, a betegség kezdő stádiumában, amikor még könnyen volnának megmenthetők, amikor még van alapos remény a gyógyulásra, hiába könyörögnek, hiába jelentkeznek felvételre, nem kapnak helyet, mert a gyulai szanatóriumban mindig egész légió beteg ember van előjegyezve.

Új gyógyítólházakat, új szanatóriumot kellene létesíteni. Sok új szanatóriumra volna szükség, mert sok, nagyon sok ember nem kaphat helyet a meglevő gyógyító házakban.

Ezért hisszük és reméljük, hogy a kegyeletes szívű emberek adakozni fognak erre az igazán nemes, humanus célra.

Hiszük, megvagyunk győződve, hogy mindenki szívesen, örömmel fog erre a célra adakozni.

Nemesebb célra alig gyűjtöttek még.

Interpelláció

a regőcei kolera tárgyában.

A Bácskai Hirlap vasárnapi számában olvassuk a következő híradást:

»Kifürkészhetetlen rejteketjain, szívos kitarással tovaaterjedve, hol itt, hol ott bukkann fel és rémiti meg a községek népét a kolera. A legújabb kolerahir Regőcéről érkezik, hol már két halottja és több betege van a fekete rémnek.

Lansig János regőcei lskos az elmúlt vasárnap 17 éves fiával együtt Törökbecsén járt, ahonnan hétfőn este tértek haza. Kedden már mindketten megbetegedtek és mielőtt még egész bizonyossággal meg le-

hetett volna állapítani, csütörtökön az apa, másnap a fiu is meghalt. A boncolás aztán megállapította, hogy mindkettőjüket ázsiai kolera ölte meg. Kettőjüknél azonban nem állapodott meg a veszedelem; koleragyanus tünetek között megbetegedett Lansig felesége és 4 éves leánya is. Lansigné a hajnalt már alig fogja megérni.

A főszolgabíró még tegnap intézkedett, hogy a kolera elterjedésének meggátására minden szükséges intézkedés megtörténjen. Nyomban intézkedett, hogy a regőcei csendőrséget 15 emberrel megerősítsék és ma, amikor ez a megerősítés megérkezett, egész Regőcét zár alá helyezte.

Ime, most már közvetlen közelünkben, egy olyan községben ütötte fel fejét a rettenetes fekete rém, ahonnan minden nap sokan, igen sokan járnak be a városba. Olyan községben, Regőcén, ahonnan élelmiszereket is hoznak Bajára. Ki vagyunk tehát téve annak a veszedelemnek, hogy a bajt behurcolják mi hozzánk is.

Ezek után kérdést intézünk a város rendőrhatalmához, közegészségügyi és járványbizottságához:

1. Van-e tudomása a regőcei koleraesetekről?
2. Van-e tudomása arról, hogy Regőce zár alá van helyezve?
3. Ha minderről van tudomása, intézkedett-e afelől, hogy Regőcéről ne hurcolják be Bajára is a bajt?
4. Ha intézkedett, minők azok az óvintézkedések?

Telefonhírek.

Budapest, 1911. október 31.

A képviselőház ülése

A képviselőház mai ülésén elnök előterjesztette Pozsony feliratát a sajtószabadság mellett és Szolnok és Budapest—Ferencváros feliratát az általános választói jog mellett és a véderő javaslatok ellen. Ezekre Vertán Etele ellenindítványt tett és így ezekre is névszerinti szavazás lesz.

Ma is névszerinti szavazás folyt a Házban.

A békeakció

teljesen meghiusultnak tekinthető. Az elnökség lemondása és Tisza Istvánnak elnökké való választása küszöbön áll

Az edelényi rablógylósság

tárgyalását ma folytatták. Ma volt a vád és védbeszéd.

Az ügyész Regulára halálos ítéletet kért. Lengyel Zoltán védbeszédét délután 3 órakor még nem fejezte be.

Török győzelem.

A tripoliszi hadjáratban mindenféle a török fegyverek nyomulnak győzelmesen előre.

Konstantinápoly örömmámorban uszik és egy bizottságot szervezett, amely előkészíti azt az ünnepélyt, amely megünnepli a török fegyvereknek győzelmét.

A törökök Tripoliszt teljesen a hatalmukba kerítették és mihelyt elfoglalták a várost, Kurarami herceget, aki az olaszokhoz átpártolt, kivégezték.

A háboru színteréről mindenfelől török győzelmekről jön híradás.

NAPIHIREK.

aktuális versek.

Szentistváni kertek alatt,
Egy nagy kutya szörnyen ugat.
Mig a gazdák álmadoznak,
A betörök jól dolgoznak.
Dinom-dánom, sum, sum, sum.

A betörök kasszát fúrnak,
A sok pénzzel meg-meg futnak.
Megugrott a betörő és eltűnik
És a nyomát új bottal ütögetik.
Dinom-dánom, sum, sum, sum.

* * *

»Jogot a népnek! — kiáltja a néptünk —
Titkos, egyenlő, szent jogot.«
Jogot? Tűnődik Khuen, az álnok
És becsapni kész minket legott.

A szentistváni betörőkről az a hír volt elterjedve, hogy elfogták. Tudni vélték már, hogy a betörés tettesei két szentistváni ember és három nemzetközi notorius betörő volt, akiket a Dunántul Tolnán megfogtak és az egész elrablott pénzt meg is találták náluk. Utána jártunk a dolognak, és mindenütt azt az értesítést kaptuk, hogy az egészből egy szó sem igaz. A betörők már ungonberken tul vannak. Nyomozzák őket. Ennyi az egész.

A Bajai Munkásbiztosító Pénztár új alelnökévé a vasárnap tartott igazgatósági ülésen egyhangulag ifj. Wagner Antal könyvkereskedőt választották meg.

Itt említjük meg, hogy a Munkásbiztosító pénztár hivatalos helyiségét saját házába, a Széchenyi-utcában levő volt Ackermann-féle házba helyezték át.

Tegnap lapunk részletes és bő tudósítást hozott a népgyűlésről. Tudósításunk a legkisebb részletre is kiterjedő volt. Szerkesztőségünk nagy munkájában különösen erős segítséget nyújtott Báthory Szidónia kisasszony, a Wagner-féle könyvkereskedés tisztviselője és Reiter Józsa kisasszony, a Bajai Keresk. és Iparbank tisztviselője, akiknek gyorirási

feljegyzése tette lehetővé, hogy Justh Gyula és Lovászy Márton beszédét majdnem szó szerint közölhettük.

Felöklelte a tehén. A szomszédos Bajaszentistvánon szerencsétlenség történt. Egy megvadult tehén felöklelte Maros Jánosnak öt esztendőös fiacskáját. Szerencsére közelben voltak a szülők és így még ideje korán közbeléphetek, úgy, hogy a fucska könnyebb sérüléssel szabadulhatott meg a bajból.

A Nap kolportázs-jogát ismét megadták. Ugy látszik A Nap megjavult már és nem viseli magát rosszul, nem vét a józslés ellen, nem igazat nagyok és tekintélyek ellen. Vagy talán egyéb történt és mégis csak igazunk volt akkor, amikor megállapítottuk, hogy a közzsabadság tisztelője, a kiváló miniszterelnök ur intett le, hogy »üsetek Baján is egyet.« Minthogy pedig látják, hogy ugy sem lehet tönkretenni a szókimondó ujságot, hát rámondják, hadd éljen.

Megfelebbezték — amint értesülünk — a közgyűlésnek a kiscsávoiyi iskola cseljaira vonatkozó telek vásárlási határozatát.

Az iskolaszolgák éhezhetnek, azoknak nem kell fizetni. Így gondolkozik legalább a humánus magyar kormány. A bajai iskolaszolgákat három hónapig a város fizette. Minthogy azonban ez a kormány kötelessége volna, a város október hóra nem utalta ki a fizetésüket. Minthogy a kormány sem fizetett, most az iskolaszolgák éhezhetnek.

Véres vasárnap. Mándity István katymári korcsmájában az elmúlt vasárnap nagy verekedést rendeztek az újbortól lerészegedett legények. A verekedés közben Kungli Máttyás és Federer Pál az utcára kerültek s utóbbit az előbbi több helyen összeszurkálta. Kungli ellen a büntető eljárás megindult.

Szerelmi dráma Nemesmiliticsen. Mint levelezőnk jelenti, Nemesmiliticsen véres drámát rendezett egy fiatal suhanc. Október hó 26-án este fél 6 órakor Kajch Iván fűtészóval csalta ki az utcára imádottját Vujevich Annát, Sötét elhatározással várta, mert olyan hírt hallott, hogy a 15 éves leányt más akarja megkérni. A leány ráismert a hívogató fűtőre és kiment, de vesztére, mert a fiu élesre fent kését beleszurta a baloldalába. A megszurtt leány szó nélkül rogyott abban a percben odaérkezett atyjának karjaiba. A gyilkost le tartóztatták.

Rum, likőr készítése házilag 100, 200 procentnyi megtakarítás. 50 fillér egy adag legfinomabb rum-kivonat, vagy likőr-kivonat bármelyike. Használati utasítások és prospektusok ingyen, bárki-nek díjtalanul rendelkezésére állanak. Kapható egyedül Gyarmati Emil gyógytárában Baján.

Segédszerkesztő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma 101.

Az állandóan melegítő
„METEOR“
KÁLYHÁK
a legjobbak és leg-
tökéletesebbek!
Kevés fűtőanyag, nagy fűtő-
képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!
Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben!
Éddig 700,000 darab van forgalomban. Minden ere-
deti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.
Üvökodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula
kereskedésében kaphatók.

REGÉNY.**Emberek.**

Írta: Szabó Miklós.

(Folytatás.)

25.

Boldogan összeborultak a férfi forró csókot lehelte a leány sima homlokára. Körülötük párák volt a levegő és hályogos szemmel világitott egy szegényes kerti lámpás... Nóra hirtelen kibontakozott Emil karjaiból.

— Mitől ijedtél meg édes kis özikém? — kérdezte Emil aggódva. Hiszen valósággal reszketsz az izgalomtól...

Nóra kacéran meglibbentette rövid szoknyácskáját és tettetett komolysággal válaszolt:

— Tudja Isten! Valahányszor megcsókolak, az alkonyuló égről mintha reánk irányulna az allegorikus istenszem, melyet anynyiszor láttam már megfestve a templomok mennyezetén... A mi csókunk még bűn!

— Csacsi!

— Nagyon kedves vagy!

Mindketten felkacagtak. Emil aztán rágyujtott egy illatos szivarkára és enyhén eregette a füstöt. Hallgattak. Végre is Nóra szakította meg a csöndet:

— Jaj, most már igazán induljunk... Nem szeretném, ha valaki észrevenné eltűnésemet. Apa különben is rendkívül ideges az utóbbi napokban.

Elindultak. Emil csak aztán kérdezte:

— És miért ideges a papa?

— Nagyon felizgatták a közeledő választás előkészületei.

— Sok hü-hó semmiért. Hiszen nincs is ellenjelölte.

— Bevallott ellenjelölte nincs. De a parasztság között készül valami. Ezt éppen tegnap hallottam tőle. Titkos gyűléseket tartanak s ami meglepő, egyáltalán nem akad közöttük áruló, aki a készülődő meglepetésről hírekkel szolgálna. S éppen ez az, ami apát rettenetesen bosszantja. Ez a titkzattosság...

Emil agyában hirtelen világozás gyulladt. Önkéntelenül megállt egy pillanatra és megszorította a leány karját.

Nóra halkán felsikoltott.

(Folytatás következik.)

NYILT-ÉR

Ezen rovatokban közölteért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

|| = a mohai = ||

„ÁGNES“

FORRÁS

természetes szénsavdús ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszernél fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légcső és húgy-szervi betegségeknél.

|| = Kedvelt borvíz = ||

Főraktár:
BAJÁN,
Stampfl Jenő úrnál.

Reform fűzőt párisi és amerikai módszer szerint

8 koronától

feljebb mérték után készit

Fenyvesi Sarolta

Bluzok, pongyolák, kosztűmök nagy választékban.

Eladó ház

a Szent-László utca utca 48. szám alatt levő ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad ugyanott a háztulajdonos.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.**HIRDETÉSEK**

felvétetnek — a kiadóhivatalban.

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varrógép részvénytársas.

Baja, Vörösmarty Mihály-utca 4. szám a

Egy a **fehéreműtöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik.

Halottak napjára

modern, diszes

sirlámpák

kaphatók:

FARKAS ÜVEGESNÉI

Baján, Központi Szállodával szemben.

Miért nincs az idén Baranyában kolera?

Mert mindenütt a közkeveltségű

pécsi tettyei kristálytisztá üdítő és borvizet

itták, mely nemcsak a legolcsóbb hanem a legkellemesebb ízű asztali víz. — Óvszer fertőző betegségektől ellen!

Főraktár: IFJ. CSERBA GYÖRGY fűszerüzletében.

Ára palack cserével: 1/2 liter 18 fillér. — 1 liter 24 fillér.

1 1/2 liter 32 fillér.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci körút 60.
Által a legújabb árak mellett ajánlatnak:

Locomoblok és cséplőgépek, benzinnel motoros cséplőkészletek, magánjáró gépek, szalmaszakalozók, tőhercséplők, tisztító-rostok, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szecskavágók, répvágók, daráló, őrlőmalmok, egyetemese asztalok, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Müncheneri export Maláta gyógyysör

a leghíresebb egyetemi tanárok által javálva, mint hatásos szer vérszegénység, idegesség, emésztési zavarok, álmatlanság és gyöngeség ellen; továbbá ajánlva van lábadozóknak és különösen szoptató nőknek.

Müncheneri export Maláta gyógyysör 1 palack . 60 fillér.

Üres üvegek 10 fillérért vétetnek vissza.

10 üvegen felüli rendelések házhoz szállítatnak.

Kizárólag kapható STAMPFL JENŐ CEGNÉL.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

Természetes hydrocarbonátos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztést elősegítő pompás asztali víz.

Telefon 81. sz.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Telefon 81. sz

Stampfl Jenő fűszerkereskedő cégnél **Baja.**

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvízek legelőnyösebb árakon kaphatók.

A Kristály ásványvíz árai: 1/2 liter 36 fill., 1 liter 46 fill., 1 1/2 liter 56 fill.

Üres üvegek visszavételnek: 1/2 literes 12 fill., 1 literes 16 fill., 1 1/2 literes 20 fillérért

Legkitünőbb gyártmányú

ZONGORÁK ÉS PIANINÓK

készpénzért és részletfizetésre legolcsóbban beszerezhetők

H A A S

ÉS

W E I S Z

bútor, kárpitos- és zongora-termeiben

BAJA.

A városházával szemben a Bajavidéki Takarékpénztár épületében. : : : :

Csak „SICULIA“ névvel ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt ártézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kéty, Tauszk, Rigler tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI

SICULIA

forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére: **STAMPFL JENŐ** fűszerkereskedésében.

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvízek legelőnyösebb árakon kaphatók. — Telefon 81. szám.

